

Delemne navn: 5.2 Praksis i gynekologi og obstetrikk

Inngår i emne: MED-3503

Godkjent av Programrådet for medisin: 22.05.19

Omfang

2 uker

Faglig innhold

Delemnet inngår i sykehusutplasseringen på 5. studieår og består av én ukes tjeneste ved en gynekologisk avdeling/poliklinikk og én ukes tjeneste ved en fødeavdeling/fødestue. Ved å delta i den daglige driften ved avdelingen/poliklinikken sammen med gynekolog/jordmor skal studentene tilegne seg både teoretisk kunnskap og praktiske ferdigheter.

Klinisk(e) problemstilling(er)

61 Buksmerter	88 Infertilitet/seksuell dysfunksjon
67 Resistens i buken	89 Menstruasjonsforstyrrelse
82 Urininkontinens	90 Unormal vaginal blødning
86 Vaginal utflod	91 Bekkensmerter
87 Graviditet/fødsel	92 Svie/kløe/sår i underlivet

Læringsutbytte

Kunnskaper

K1) Ha inngående kunnskap om hvordan den normale menstruasjonssyklusen reguleres gjennom sykliske endringer på tre nivåer: 1) hypofyse (LH/FSH), 2) ovarier (østradiol/progesteron) og 3) endometriet (proliferasjonsfase, sekresjonsfase, menstruasjonsfase).

K2) Kunne klassifisere ulike typer blødningsforstyrrelser ved å anvende kunnskapen om den normale menstruasjonssyklusen, samt foreslå behandlingsalternativer og aktuell utredning.

K3) Ha kunnskap om ulike mekanismer for urininkontinens hos kvinner og mulige behandlingsalternativer, bl.a bekkenbunnstrening, medikamentell behandling og kirurgi.

K4) Ha kunnskap om regelverket for provosert abort og kunne gi råd til abortsøkende kvinner vedrørende bl.a metoder for provosert abort, mulige komplikasjoner samt tilgjengelige støtteordninger.

K5) Ha kunnskap om screeningprogrammet for cervixcancer vedrørende bl.a hensikt og aldersgrupper samt tolkning av prøvesvar.

K6) Kunne beskrive symptomer på bekkeninfeksjon samt ha kunnskap om de vanligste bakenforliggende mikrober og anbefalte prøvetagningsmetoder.

K7) Ha inngående kunnskap om vanlige varselsymptomer på gynekologisk kreftsykdom, f.eks postmenopausal blødning, bekkentumor/oppfylt buk, bekkensmerter, sår dannelse i vulva.

K8) Ha kunnskap om nasjonale retningslinjer for svangerskapsomsorgen, anbefalte undersøker ved rutinemessige svangerskapskontroller samt til Helsekort for gravide.

K9) Ha inngående kunnskap om fødselens ulike faser og fosterets normale rotasjon gjennom fødselskanalen.

K10) Ha kunnskap om ulike metoder for smertelindring under fødsel slik som varme bad, lystgass, epidural, fødespinal, systemiske opioider, paracervikal blokkade (PCB) samt pudendusblokkade.

K11) Ha kunnskap om diagnostisering og håndtering av akutte gynekologiske og obstetriske tilstander slik som ekstruterin graviditet, store vaginale blødninger i forbindelse med spontanabort, torkvert ovarium, HELLP/eklampsi, ablatio placenta og placenta previa.

Ferdigheter

F1) Ta opp en gynekologisk anamnese.

F2) Utføre gynekologisk undersøkelse.

F3) Utføre prøvetakning fra cervix (cervixcytologi og bakteriologisk prøvetagning).

F4) Sette inn og fjerne spiral.

F5) Gjennomføre en ordinær svangerskapskontroll (BT, U-stix, vekt, SF-mål, auskultere fosterlyd, fosterleie) og kunne fylle ut Helsekort for gravide.

F6) Kunne vurdere når en fødsel har startet/ikke har startet.

F7) Kunne vurdere fremgangen i en fødsel ved hjelp av vaginal eksplorasjon og partogram.

F8) Kunne vurdere behovet for smertelindring under fødsel.

Generell kompetanse

GK1) Utvise forståelse for at kvinner som kommer til gynekologisk undersøkelse er i en sårbar situasjon

GK2) Møte gravide og pasienter med gynekologiske problemstillinger med empati og respekt.

Læringsaktivitet

Praktisk klinisk undervisning hvor studentene deltar i den daglige driften ved avdelingen/poliklinikken sammen med gynekolog/jordmor. Det bør prioriteres deltagelse ved følgende:

- legenes / jordmødrenes morgenmøte
- konsultasjoner på fødepoliklinikken sammen med lege eller jordmor
- konsultasjoner på gynekologisk poliklinikk sammen med lege
- fødsler på fødeavdelingen/fødestuen

Studentene er også velkommen til å delta ved:

- visitt på fødeavdelingen og ved gynekologisk avdeling
- vurdering av øyeblikkelig hjelp-pasienter sammen med vakthavende lege
- gynekologiske operasjoner

Arbeidskrav

- Ta opp og skrive gynekologisk journal/poliklinisk notat (5)
- Utføre gynekologisk undersøkelse under veiledning (5)
- Utføre prøvetakning fra cervix: bakteriologi/virologi/PCR (1), cytologi (3)
- Følge minst tre fødende kvinner sammen med jordmor fra åpningsfasen og til og med fødselen (3) (ved manglende fødsler må dette tas igjen på 6. studieår)
- Smertebehandling av fødende (3)
- Observere ultralydundersøkelse av gravide (5)
- Utføre Leopolds håndgrep og SF-mål av gravid mage (5)
- Auskultere fosterlyd med trestetoskop/doppler (5)

En fullstendig liste over alle arbeids- og ferdighetskrav er spesifisert i arbeidskravboka.

Praksis

For å oppfylle arbeidskravene anbefales det å prioritere deltagelse ved fødsler på fødeavdelingen samt deltagelse ved fødepoliklinikken og gynekologisk poliklinikk.

Anbefalte læringsressurser

Obstetikk og gynekologi, Jan Martin Maltau, Kåre Molne, Britt Ingjerd Nesheim, 3.utgave, 2015.

Andre nyttige læringsressurser

Obstetrics by Ten Teachers, 20th edition, 2017. Gynecology by Ten Teachers, 20th edition, 2017.
Norsk gynekologisk forenings veileder, tilgjengelige på nett og som app